

SZÉKESFEJÉRVÁR

TÁRSADALMI HETILAP.

A városi és megyei hatóság, gazdasági-egylet, tanítók és községi jegyzők egyletének közlönye.
Megjelen hetenkint kétszer szerdán és szombaton.

A lap ára

házhöz hordással vagy postán küldve:	
Egy évre	8 frt. — kr.
Fél évre	4 frt. — kr.
Negyed évre	2 frt. — kr.

Bérmegtelen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Hirdetmény a bélyegdíjon felül, minden négy hasábos petítor: Megrendelőinktől 4 — nem megrendelőinktől 6 kr-ért igrtattatik be.
Lapunk számára hirdetések felvesznek **Budapest**: Hasenstein és Vogler, Lang L. és társa, Weisz Móricz.
Bécsben: Opellik L. és Mosse Rudolf. Hrdlicka Vincze.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Székesfejérvár” szerkesztőségének (Vörösmarty-tér 6-ik sz.) ezimzendő; — a lap ára, hirdetmények és a hirdetményi díjak **Klökner Péter** kiadó könyvkereskedésében vétetnek fel. — Nyilvterben megjelenő közlemények után négy hasábos petítorért 10 kr. fizetendő.

✂ Kéziratok nem küldetnek vissza. ✂

A székesfejérvári 1879. évi országos kiállítás hivatalos lapja.

KIÁLLITÁSI ROVAT.

Lapunk mult számában a november 18-án este tartott kiállítási végrehajtó bizottsági ülés napja tévesen 19-re volt említve, mit ezennel helyreigazítunk.

Iparos értekezlet.

Pesti vendégeink, **Mudrony Soma** és **Ráth Károly** országgyűlési képviselők jelenlétében e hó 21-én d. u. 3 órakor a város-ház nagytermében iparos értekezlet tartott. Az értekezleten városunk iparosaiól, egy helybeli intelligenciától sokan jelenetek meg. Az értekezletet **gróf Zichy Jenő** nyitotta meg, kiemelve, hogy azon szerencsében részesült közönségünk, miszerint az országos iparegylet két jeles tagja, a hazai ipar ismert nevű bajnokai szerencsétlenül megjelenésükkel az ülést. Együttal ezeket üdvözli. Ezután **Havranek József** szólt fel, jelenti, hogy a mai értekezlet nem kifolyása a multkorai értekezletnek, hanem azoktól önálló s ünnepréánk nézve, mert az országos iparügy két jeles bajnokát van szerencsénk körünkben üdvözölni, kik a városi ipar- és kiállítási ügyünket legmelegebben karolták fel. Az ő megjelenésük gazdag eredményű lesz iparunkra és a törekvés magvát hinti el a jövőben. Városunk az iparterén eddig nem sok eredményt mutat fel, haladást meg egyáltalán nem. Ipar-egyleteink kevés számmal vannak, azok sem mutatnak nagy működést s a fővárosi országos egyletkekkel mi összekötötésben sincsenek. Az ok nem iparosainkban keresendő, hanem a baj onnét származik, mert nem akadt eddig fáklavivő, ki ez ügyet hathatósan felkarolta volna. Üdvözli ezért vendégeinket, mert megjelenésük által egy szép mozgalom megindulásának előjelét látja. Üdvözli őket a polgárság és iparosok nevében s felkéri őket, hogy az iparügyének legyenek körünkben is szöszölői.

Ezután **Ráth Károly** szólt fel, szögyennel vallja be, hogy e történetirő városban még nem volt, annyival inkább örül azonban azon, hogy ily szép alkalommal és oly fontos ügyben jelenhetett meg. Különösen megköszöni a szívélyes fogadtatást. Ezután iparügyünkről szól. Feleliti, hogy az 1872. évi ipartörvény új korszakot képez a hazai iparterén, mely azonban az ipar-szabadság tág terjesztése által méltán aggodalmakat idézett elő az érdekelt körökben, mert ezáltal hazánkban a régi czéh-rendszer megszüntetésével a legkorlátlanabb iparszabadság lett behozva. Az ezáltal felmerült s előidézett bajokon csak szigorú társulati szervezet segíthet. Szükséges ezért, hogy iparunk terén a társulati szervezetben bizonyos rend álljon be. Szükséges, hogy az új iparos nemzedék tanuljon s haladjon a haladó korrallal együtt. Hangsúlyozza, hogy iparosaink érdekében nagyon kívánatos az iparos és segéd közti viszony, a hitelügy, raktározás, a közös vásárolás kérdéseinek helyes megoldása, rendezése. Ezekre nézve egyáltalában fennálló ipartársulati szervezet kell, mely, hogy elérhető legyen, szükséges, miszerint minden iparosra nézve a társulás kötelezőleg kimondassék. Ezen és számtalan bajon csak az ipartörvény módosítása által lehet segíteni, melyet a pesti országos iparegylet folytonosan sürget.

Ezután részletesen áttér s fejtegeti az ipariskola rajztanoda szükségét, a hitel kérdését, a közös raktározás ügyét. Kikel a vásárolás ellen. Feleliti, hogy sikerült a fővárosi iparosköröknek kivinni, miszerint a közöshad-sereg posztó-szállításából 30% hazánkból szállítatik. A honvédségnél pedig a lábellenkel feldolgozása a pesti iparkamra kezdeményezése folytán kis iparosokra bízott. Áttér kiállításunkra, jelzi, hogy a kiállítás rendezése a fővárosban nagy érdeklődést kelt, de nemcsak ott, hanem az országban általában a rokonszenv igen nagy s e kiállítás ügye most már nem localis,

hanem országos mű, melynek sikerétől nemcsak Székesfejérvár becsülete, hanem az országos ipar, kereskedelem és művészet reputációja függ. A kiállítás helyiségére megjegyzi, miszerint a kiállítás helye olyan, mintha csak erre teremve volna. Szébet, jobbat, alkalmasabb helyiséget, persze a még majd hozzá készitendővel együtt, papíron sem lehetett volna előállítani.

Az ügy élén oly férfiak állnak, kikre büszkék lehetünk, kik iránt némi irigység-gel van eltelve. Kiemeli gróf Zichy Jenő érdemeit s szakértelmét, a polgármestert és többeket.

Az egész ország érdeklődéssel tekint Székesfejérvárra, azért törekedni kell a siker kivására. A siker első sorban a város közönségétől függ; ezért ennek mindent el kell arra követni. — Ha vannak kicsinyes személyes ambíciók, ezeket elnyomni kell; azért is, mert a kiállítás most már országos ügy, országos érdekekkel bir, s nagyon téved az, ki azt hiszi, hogy itt székesfejérvári dolgokat bolygat, mert most már országos ügyet támad meg. Kis differenciák ha nem is ártanak ugyan az ügynek, de javára semmi esetre sincsenek.

Vége üdvözli e város közönségét és iparosait a fővárosi országos testületek nevében, s a szívélyes fogadtatást különösen köszöni.

Ezután **Mudrony Soma** kelt fel, és mindenekelőtt feleliti, hogy előtte szóló után ő neki már kevés mondanivalója van. Előtte szóló után hangsúlyozza, hogy a kiállítás ügye országos érdek s most már ez ügyben tegyenek meg mindent. Székesfejérvár a kivándó siker után az országos iparos közönség egyik előharczósa leand, ezért a siker érdekükben áll.

A fővárosi iparos-körök mindent elkövettek a kiállítás ügyében, s az országos iparegylet az ország színe előtt lobogtatja a kiállítás zászlaját. Eleintén kéteyek merültek ugyan fel s aggodtak a fővárosi körök, vajjon Székesfejérvár alkalmas-e ily orszá-

gos kiállításra; azonban a szívós működés eloszlatta a kéteyeket, s az, hogy itt vannak, annak jele, miszerint a fővárosi körök osztatlan támogatással vették kezökbe a székesfejérvári kiállítás ügyét.

Ezután kiemeli azon előnyöket, melyek a kiállítás által városunkra háramlanak. — Jelzi, hogy itt összejön a hazai ipar termelvényének színe java, melyből tanulhat s okulhat a város közönsége. Előkészíthetik iparosaink haladását, melyre szükségünk van, mert az a város, mely a haladás utján nem megy előre — elmarad, eltipratik; a kor színvonalán csak az maradhat fenn, mely a haladó korrallal együtt gyarapszik s törekszik; most Székesfejérvár mindazt, mit az ország szépet, jót, nagyszerűt előállit színéről színre láthatja saját körében, a mi kimondhatlan szellemi és anyagi eredményt nyújt.

A kiállítás a városra emelő hatással lesz, ha pedig a város emelkedik, emelkedik annak ipara is. Ez oly lökést adhat a haladás terén e városra nézve, melyet 5—10 év alatt sem tudott volna elérni.

Az iparkiállítás, mint a munka és ipar diadalünnepe ünneplendő s azon hetek alatt, míg ez tart érelődni fog azon meggyőződés, hogy az ipar az, mi a nemzetek életében, fennállásuk s haladásukra nézve oly fontos szerepet játszik.

Ipar nélkül nemzet nem haladhat s ha valamely nemzetnél az ipar hanyatlak, hanyatlak az a nemzet maga is.

Ezen kívül még számtalan anyagi s szellemi előnyt hangsúlyozva ajánlja, hogy a kiállítás ügyénél minden kicsinyes dolgot ignorálni kell akkor, midőn országos érdek forog a szönyegen.

Vége megköszöni a szíves fogadtatást. Mindkét szöszölőt viharos „éljen”-ekkel kísérték.

Ezután **Privék Antal** szólt fel, megköszöni vendégeink buzgó felszólalását, s kiemeli, hogy az ő megjelenésük iparunkra

SZÉPIRODALMI CSARNOK.

Kedvesemhez.

Elgondolom többször enmagamban;
Mi szép volna rólad dallanom,
Hogy, ki nem lát, tudja meg dalomból,
Mily gyönyörű vagy te, angyalom!

Mily jól áll a bánat is teneked,
Mint emeli a gyász bájjodat,
Mily igéző a köny szép szemedben,
Ha siratod boldog multadat...?

Már kezemben a lant, zengni készül
Ajkam a csudát, mit általad,
Annyi kellem és báj örömeben,
A teremő földieknek ad.

S ime feltün a te égi arczod
S én előtte porba roskadok.
Mélyen érzem, hogy megénekelni
Téged oh hölgy! képes nem vagyok.

A kaczer.

(Németből szabadon.)

Süvöltő szél rengeti a belül selyemmel függönyözött ablaktáblákat. — Zord hideg uralg kívül; mig a föntemlített függönyökön túl, Wehlen Laura urhölgy olvasó és vendégfogadó szobájában, teljesen kinyílt caméliák, karsu ábrádozó narciszok díszelgnek.

A szobácska, melybe most belépünk, igen egyszerűn, de fölötté jó ízléssel van

bútorozva. Setétedni kezd, Laura, a háziasszony magányosan ül, egy női arczképpel telt albumot lapozgat. Szinte látni, mily fitymálón jár tekintete egyik női arczról a másakra! mintha csak kérdené: „nézzétek, melyik szebb hát nálamnál?” Miközben elbizakodtan tekint a szoba egyik szögletében álló tükörbe, mintha azt akarná fölmulhatlan szépségének tanujául felhívni.

Csengetyű zaj vonja el munkájától. — Miként a hiu nők szokták, még egyszer végig simítja göndör fürtjeit, megigazgatja kivágott atlasz-ruháját, félre löki az albumot és oly helyzetbe illeszti magát, mint a ki rég vár valakit. Nem kevésé boszankodik, midőn a várt vendég helyett Julcsa, a szobaleány lép be azon jelentéssel, hogy a czukrász itt van a megrendelt fagyalltal.

Julcsát rövid szavakkal küldi a csemege átvételére; mig maga ingerülten méregeti a terem szélét, hosszát. — Mig végre egy gyönyörű camelia előtt megállva, olyképen akar csalódásáért elégtételt szerezni, hogy letépi, földre teszi és összetiporja azt a szegény, pompás illatu, ártatlan lényt.

Ujra csengetyű zaj szakítja meg a néma csendet. Biztos léptek kopogása hallatszik a folyosó fölől; a szobaleány kitarja az ajtót, melyen minden további bejelentés nélkül Walter Ágoston lép be.

Ő az tehát, kit a háziasszony oly epe-dőn várt!

— Jó estét Laura! — mondá a belépő, mialatt kalapját és kezében levő össze-

gyöngyöltett papírt egy közeli székre hajtá. — Ön! és már itthon! Azt hittem, hogy a társaságban nagyon jól találja magát, azért jövék később.

— Egy oly szorgalmas tanítvány és szenvedélyes zenekedvelő mint én; — viszonzá a nő, elhíheted mindenkor epedőn, a perczeket olvasva, várja kedves mesterét. Ugy-e ezt nem is gondold kis gonosz? Különbön kedvesem foglalj helyet, ülj le! Ugy-e leülsz?!

Ágoston legott megtevő kívánságát, leült a puha pamlagra, közvetlen a csinos áziasszony mellé, megfogta parányi kis fehér kezecskéjét és nyomott rá egy, kettő, három és az Isten tudja, hány forró csókot. Ezután néhány pillanatnyi csönd állott be, néma volt mindkettő mint a sir. Nem szólt egyik sem, csak nézték egymást, mint gerle a párfját. Végre Laura, mintha álomból ébredt volna fel, így szólamlott meg: — Nosza csibém, ennél egy kis süteményt? És becsengeti a szolgálót.

A rendelt csemege az asztalon volt. Laura örömmel legelteté szemeit a deli ifjon és vizont; mint a vadász szeme, ha a vadra lö, egyenest az áldozatra van irányozva, ép oly kímérten veté Ágost is pillantásait a mellette ülőre. Önkénytelenül is megragadta a parányi kezecskét, mely játszadozva nyult végig a puha pamlagon és midőn érzi, hogy kézszorítása viszonzoztatik, szemei fénylettek, a vér arczába tölült; keze remegett.

— Ej! de különösen tekintesz ma rám Ágoston — jegyzé meg Laura, inkább csin-talanul, mint aggódba. — Valami különös láng loboghat benned, — miközben alabastrom ujjait végig voná izzó homlokán. — Várj csak, majd lehütelek én mindjárt, — kiment és citromlével telt pohárral kezében tért vissza.

Erre Ágoston egy rosszul palástolt só-hajt hallatva, odahagyá ülőhelyét és végig mérte a termet.

— De uram Isten, de furcsa vagy ma? Szólj, ugyan mi bajod hát szerelmem!?

— Nekem? Tudtommal semmi! édes Laurám.

— Talán nyomasztó rád nézve a szobai lég? Megállj majd kinyitom a szárny-ajtót; mert magam is érzem, hogy meleg van ide bent.

Ágoston azonban megelőzte és hirtelen kitará az oldaltajtót és annékül, hogy viszsza-teakintene, a szomszédos sötét hideg szobába lépett, ablakára nyomá izzó homlokát, mintha valamire gondolna.

Néhány percz multával már Laura is oldalánál állott és így szólt: — Kedves Ágostonom, ugy látszik nem jól érzed magad, azért szorítod homlokod a hideg üveg-hez. Ne komédiázzál, légy okos és szötfogadó és kövess engem szobámba. Mire megfogá karját és vezeté a szelid férfit oda, ahonét kijött. Lefekteté őt a puha pamlagra, egy atlasz-vánkost nyomott feje alá és kérte, szépen kérte, hogy csendes-

nézve nemcsak ünnep, de örökké emlékeztetés leend.

Havranek József hasonlólag szíves felhívásukat s utbaigazításukat megköszöni, s egyúttal kiemeli, hogy sajnos nem eddig tapasztalni, hogy városunkban nem volt s nincs iparosaink oly központja, hol saját érdekükben egyesült erővel működhetek volna; ezért indítványozza, hogy bizassék meg a kiállítási végrehajtó bizottság, miszerint a városi vezérőrfiak s iparosokkal együtt egy bizottságot alakítsanak, mely a fejevéri iparosokat összehívja egy *iparos-kör alakítása iránt*. — Az indítvány egyhangulag elfogadtatott.

Ezután gróf Zichy Jenő a vendégeket s az egybegyűlt közönséget üdvözölve az értekezletet bezárta.

Kell-e reáliskola vagy nem Székesfejérvárott?

Az iskolaszék legközelebbi ülésében tudvalevőleg azt határozták, hogy Székesfejérvár városának jövő havi közgyűlésén egy küldöttség választását kell kieszközölni, a melynek feladatát az tűzetnek ki: kérdezze meg a közoktatásügyi miniszteriumot, vajlon a reáliskola szükségessé intézménynek tartja-e vagy nem? Ha igen, akkor vegye át a székesfejérvári reáliskolát is, miután a város közönsége szükségtelemnek tartja fontosságát. Mielőtt ama küldöttség e naiv megbízásával nevéssé tenné magát és rásütetné Székesfejérvára a szégyen, gyalázat bélyegét, mint Székesfejérvár egyik polgára töreksem magamat a 19-dik század előtt igazolni, nehogy engem is e botrány részének ítéljen a történelem. Törekvésem tisztázás és magasztos, ezért följosítva érzem magamat az ártatlan bevádolt reáliskola ügyvédjeként az ellene mért támadásokat, hivatászerűen, a tárgy kellő ismeretével és szeretettel visszavenni, illetőleg tarthatatlan voltuk értékére leszállítani, és létének feledése ment okait, jogait fölüntetni.

Ha nem volnék meggyőződve társadalmi életemből, hogy a „Székesfehérvár és Vidéke” folyó évi 92-ik számában O. S. aláírással közölt cikkében főreáliskolánk eltörlésére fölhozott okok a városi bizottság hangadói közös véleményének tolmácsolása, mint egyes ember magán véleményére nem tartanám szükségesnek válaszolni; de épen azért, miután már többször volt alkalmam ezeket az illető hangadóktól hallani, tartom szükségesnek beható tárgyalás alá venni.

Ha a társadalmi állapotok valódi mintaképét akarjuk megvalósítani, akkor a gyakorlati ismeretek, eszmék tudatával kell betölteni a társadalom minden tagját.

A művelődés rendszerének egyik fő feladata a társadalmi tagok erejének, tehetségének sokoldalúságát, teljességét és összhangzatosságát kifejítő utakra, módokra fordítani figyelmét. — A művelődés rendszere általában megkivánja, hogy előbb az általános műveltséget érjen el egy bizonyos befejezettséget, mielőtt a különös kenyértudományokra lépne a társadalom tagjai.

Az állam egész tantervének élére a következő vezérgondolatot kell alapelveként kitűzni: Senkinek sem szabad korán belépni valamely foglalkozásba, hanem a különös szakra és hivatásra képzésnek előbb terjedelmes általános műveltséggel a lehetőleg széles és meglehetősen mely alapja vetessék meg. Valamely határozott életpályára való

(katona intézetekbe, gyermek-semináriumokba, vagy akár kereskedelmi pályára) korai belépés, mielőtt az illető még a kellő általános műveltségre szert tett volna és a való életbe bepillantott volna, rendesen nagy kárral jár. A szellemi látáskör idő előtt megsűkül, az érdekek sokoldalúsága megnyírbálódik; ugyszintén azok is elmaradhatatlan következményei, hogy elfogult, gépies embereket nevelünk, nyerünk, és az illető hivatal csak napszámokra tesz szert. Ezért mindenki mielőtt egy bizonyos pályára szánja magát mindenképp általános, habár csak encyclopedicus ismerettárszerű áttekintést is szerezzen a fontosabb tudományágakban és a nevezetesebb gyakorlati foglalkozásokban. Az efféle általános tájékozottság későbbi munkakörében mindenképp a következő három fontos szolgálatot teheti:

Először ama sokféle látás, hogy úgy mondjuk Mentora, Kalauza tanácsadója lehet az előforduló pályaválasztáskor. Általában belátja, körülbelül, mit kívánnak az egyes pályák a melyekre lépnetek. A sokszoros elme gyakorlatnál fogva önismeretre is szert tesz; megtudja: mily munkában arathat legkönnyebben sikert; megtudja, miben erős, miben gyönges és e szerint megítélheti: mely pályán boldogulhat kisebb vagy nagyobb sikerrel.

Másodsor. Ha már egyszer választott és bizonyos munkára vállalkozott is, bizony ekkor is nagyon elkél az általános műveltség. Sokféle ismerete, alaki képzettsége, az életbeli ügyessége pályáján sokszor tökéletesen szolgál; némely előbb tanultak itt is sokféleképen alkalmazhatók és értékesíthetők. Mindenesetre a fölött, a ki terjedelmesebb, általános műveltség nélkül áll be valamely foglalkozásba, az az elsőbbsége lesz, hogy sokkal elméletben, önállóban és hasznosabb mozgoghat és a megcsontosodástól, gépieségtől mentve lesz. Ezenkívül ezen általános tájékozottsága több alkalmat nyújt a szünetet észlezeretében és okosabban elölteni, mint a korlátolt fejű teheti. Tehát abban az üres, lélekölő, erkölcsrontó szórakozások ellen mentőszere is van, a melybe az üresfejek, hogy az unalom kínjától meneküljenek könnyen belé szoktak esni.

Vége harmadsor, azon terjedelmes általános műveltségnek a következő nem csekély becsü használta is van: Föltéve, hogy valakinek szerencsétlenül választott pályáját a közbejött körülmények miatt kívánatos volna mással fölcsereelni, ezen cserekor, vagy változtatásban is kitűnő szolgálatot tehet a többféle műveltség és képzettség; már csak azért is, mert ezzel általában nagyobb lelki ügyességre tett szert, de meg azért is, mivel az újonnan választandó pályán, mint az abban hagyottnál a korábban gyűjtött ismereteinek jó részét szintegy felhasználhatja.

Elmondhatjuk, hogy az ó-kortól fogva ma is először általános műveltséget követelünk. A nevelés általános ideálja ma is a bölcs, a tudós.

A polgári kereskedő, vagyis a közép osztálynak igénye, követelménye sem elgíthető ki ma már a népiskola elemi ismereteivel.

A termelés, az ipar, nagyban üzött kereskedés együttvéve, ha észszerűen akar üzenni, terjedelmes ismeretet, sokoldalú képzettséget követel meg. Mind e három annál inkább virágzik, minél inkább belát-

ják üzői, hogy a tudomány hatalom; hogy a szellemi tevékenység gazdagon kamatozó töke, a mennyiben minden fölfödés és föltalálás előbb-utóbb anyagi jólét forrása is lesz. Megfordítva, az anyagi jólét forrásával a szellemi életnek is új forrása fakad, a mennyiben a jólét, az anyagi körülményekkel való megelégedettség érzete sok addig szunynyadó lelket ébreszt, gerjeszt szellemi munkára. Tehát a műveltségnek egyszer magasabb fokára jutás után tudomány és jólét circulus vitiosusban vannak. Tudva levő, hogy akár nálunk, akár a legcivilizáltabb nemzeteknél a valódi alkotmányosság garantálja a felső és közép intelligentiában van. A tömegek politikai nézeteiket és egyéb ismereteiket ezektől veszik. Különösen Magyarország sorsa még mindig a nagy- és közép-birtokos osztály kezében van. Ezt pedig nem szabad elhanyagolnunk, ha egyszer ez szokott a nemzeti műveltség bányája, tárháza lenni. Elmondhatjuk, hogy a nemzeti érület csak a nevelés nagyobb elterjedésével nyer kellő alapot.

Eszert legfontosabb azon iskola melynek feladata egy terjedelmes általános műveltség alapját rakni le, mely az ugynevezett jól nevelt ember általános jellemét adja meg a serdülő polgárnak. Ezt pedig sem a nép, sem a polgári-, sem az ipariskola, szóval az ugynevezett alsó iskolák nem nyújtják, sem a felsőbb iskoláknak (akademikáknak és egyetemeknek) nem feladatuk, de igenis a középiskoláknak.

En nem mondom, hogy a polgári iskolák s egyéb e fajta alsóbb iskolák hazontalan intézmények, jól tudom, hogy meg van azoknak is a maguk társadalmi osztálya. Mesze térnek el célomtól, ha ezek természetét és feladatának boncolgatásába is belebocsátkoznám, a mit alkalmilag nem mondom, hogy nem teszek. Most csak arra akartam és akarok szorítkozni, hogy kimutassam, miszerint a középiskola, még pedig a reáliskola nem csak általában, hanem különösen Székesfejérvárott nemcsak hasznos, hanem szükséges is intézmény.

A mint már ezekből is belátható a középiskolák által száll a művelődés mindinkább lejjebb és lejjebb a legalsó néposztályig, hogy utójára a kor ismeretkora köztudattá, nemzeti kincsé válik. Ez pedig nem csekély szolgálat. Olvassa csak bárki Lecky „Európa fölvilágosodása története” című híres művét, meg fog győződni azon igazságról, melyet ő munkájában sarkatételül állított föl; a mely így hangzik: Minden haladás és minden süllyedés nem egyesek lángelméjének munkája, mint eddig hitték, hanem a nemzet, illetőleg a népek értelmének közös állapota, közös ismeretének tudata.

Most azt kérdezem: melyik középiskola végzi ezen kijelölt feladatokat jobban? A gymnasium-e, vagy a reáliskola? Nem akarom bántani a gymnasiumot, csak azt akarom kimutatni, hogy a reáliskola és gymnasium közt kivált jelenben, nincs elvi különbség, hiányai történeti alapuk: mind a kettő javítása közös alapon eszközölendő, tehát egyik sem eltörendő, csak javítandó. Ha multjukat és jelenüket megvizsgáljuk, még a reáliskola jobban megfelel a kor követelményeinek, kivált nemzetünk szellemének, mint a gymnasium.

Tudjuk, hogy az ugynevezett humanismus szülte a gymnasiumokat; a humanismus pedig a klassikai irodalomnak még jóval Bizáncz bevétele előtt való föléledése szülte az olaszoknál. Az olaszok a római és görög népet elődeiknek, a nyelvet és irodalmat pedig természetes örökségüknek, nemzeti kincsüknek tekintették. Miután elkezdettek a renaissance-korral elsőrangú szerepet játszani, az olasz népnyelv azonban még fejletlen volt, minden nehezéssel nélkül voltak be a művészet, a tudomány, a szónoklat, a politika, sőt a társasélet terére is őseik nyelvét. A fejedelmektől, a pápáktól fogva leig lelkesültek és lelkesülhettek, hogy úgy éreztek, úgy gondolkodtak, úgy szóltak, mint elődeik. Nemzeti ügy volt, nemzeti dicsőséget láttak benne. Igaz, hogy ők is csak azon irodalmi termékeket forgatták, karolták fel és utánozták, a melyekre már megértek. Itt hát természetes dolog volt a latin és görög nyelv szenvedélyes fölkarolása, mert a nemzetből indult ki, a nemzet szelleme mintegy követelte, hogy folytattassék az elődeiktől reájok szállott örökségnek gyarapítása.

Egészen más természetű volt a németek által való fölkarolása; tudjuk, hogy itt egyes vándortudósok erőszakolták a nemzetre, nem is lett volna soha nemzeti ügygyé nem lelkesedett érte azon egyenéhány tudós kivül senki, azon lélektan okból, mert csak azt foghatjuk föl a minek rokon alapja van már lelkünkben. Így történt aztán, hogy csupa formalismussá lett az oktatásban, — vagyis csak a latin, görög nyelv, nem pedig az irodalom és szellem volt fontos, még a nyelvnel is nem a tárgy-, hanem a szóismeret lett az első. Ezért mondhatta Melancthon azután, hogy az iskola nem σχολη (szünet, játék, szórakozás), hanem gondhely. — Az olasz humanismusból felszeg irodalmi humanismus fejlődött ki a németeknél és így nálunk is.

A mi a humanismusban lélekemelő, jó, az az olasz humanismusból, a mi pedig ferde, az az idegen (német) humanistáktól ered a nevelésben. Ugy ho az a humanismus nemcsak természetellenes minálunk, hanem még most nemzetellenes is; ezért is sinlődik. A mi nemzetünknek a renaissance-kor Mátyás király halálával megakadt és így a görög műveltség nem terjedhetett el; pedig a főntebb mondatokból a nélkül, — a mint gymnasiumaink eddigi eredményeiből is tapasztalhatjuk, sikertelen erőlködés a classicus nyelvek oktatása azon verbalismus mellett, melylyel oktatják. Látjuk, hogy épen a közműveltség ellene is van náluk, mert nem értett még meg a lelke annyira, hogy az ókor classicus íróival, mint rokonlelkek ölelkezzenek, én nem mondom, hogy ezt a célt föladjuk, hanem azt állítom, hogy gymnasiumaink jelen útján maradván, nem végez nemzeti munkát s így nem is lesz áldásos a classicus nyelvek oktatása. Itt kell tehát javítani rajta, mert ezzel a különbséggel épen nem dicsekedhetik, más nagyobb különbség meg alig van közte, meg a reáliskola közt. De nézzük ezt a köztük levő különbséget is.

Hogy megérjünk a classicusokra, az előrehaladott európai közműveltség elemeit kell nálunk meggyökeresztetni, mely a többi európai népekkel egyformán képesít az ókor irodalmának méltánylására. Egyéb műveltségnek nincs alapja mint, a mely a nemzetből indul ki. Ha azt akarjuk, hogy a görögök nemzeti önállóságával s eredetiségével dicsekedhessünk, emez elvet kell szem előtt tartanunk.

Ma a kor követelményeit a gymnasium régi módján elérni nem lehet. Roszul választott anyagot becsülettel tanítani nem lehet. Ezért már tárgyánál fogva is sikeresebb a reáliskolai oktatás erre, mert itt a modern nyelvek vannak a classicus nyelvek helyett — a nemzet, a kor követelményeinek megfelelőleg — fölveve az európai műveltség elcsajátítására.

Ujkori életünk a népiszkolai évek után is tanulni vágyó s tanulni tudó, a szellemi munkában edzett s gyakorlott embereket követel. Az ónerőn való dolgozásban látom kitűzve középiskolánk célját. A reáliskola főleg azon polgárság számára való, mely nemannyira a tudáskutatásra készül, hanem inkább csak a tudomány ismeretek közlésére, hogy ez a nemzet tudatába átmenjen. A kor követelményének az az iskola felel meg, mely azon gondolkodást fejleszti, mely a mai koré, mert minél jobban ismerjük saját világunkat, annál jobban alakíthatjuk azt át a későbbi kor követelményének megfelelőleg.

A reális világismerete szüli azon gondolatok, melyet technikai gondolatokként nevezhetünk, mely a mesterségek művelését is fejleszti. Tehát a kor középiskolájának a technikai s nyelvi ügyességet kell fejleszteni, mert e két uton van hivatal hatni a társadalomra. Nem a reáliskola két fő erős oldala-e ez? A tudományoknak két tere van: elméleti s gyakorlati. — Látjuk, hogy egyetemünk is a gyakorlati terét műveli inkább a tudományoknak, mint az elméletit, a mennyiben kenyérgézereti pályákra készíti elő a hallgatókat. Tehát még erre is a reáliskola irányja készíti el a tanulókat. Azt mondják: de latin és görög nyelv nélkül, nem mehet sem orvosi sem jogi, sem papi pályára. Az igaz! De azért ismerék én fiatal papot, tanítót, orvost, jogászt számtalant, kik a reáliskolát elvégezték. Hogyan lehet az? Hát az bizony ugy, hogy vacacionkint, vagy akár csak az érettségi utáni vacatióban megtanultak annyi latin s görög szót s alaktant, a mennyit a legjelesebb gymnaziata tud s letette a vizsgálatot, képezzék le a technikán kívüli szakokra is, kevés költséggel s fáradsággal! (Vége köv.)

Történelmi tanulmány.

Miért nem győzhettek le a görögök a persa uralmat? és miért győzhette le Nagy Sándor?

(Folytatás.)

Nézzük csak a peloponesusi háborúk legelső és legnagyobb tümenényét, azon fénylő csillagot, mely mint ember és hazafi, mint hős tudós és mint szónok egyaránt tündökölt; azon rendíthetlen férfit, ki sohasem süggédett el, azon őnzetlen hazafit, ki holta után kevesebb vagyont hagyott hátra mint a mennyivel kormányra lépte előtt rendezteztől, egy a hazaszeretettől lángoló férfit, ki alattvalóival együtt türt és szenvedett, csakhogy hazáját boldogítsa, Görögország ily férfiaval élén megtörhetne volna a persák hatalmát. Perikles után ismét egy lángelméjű hős vette át a sereg vezényletét, ki bár nem volt ment a hibáktól, változékony jelleme eléggé ismeretes a történelemből; de dacára ennek, seregével győztesen hatolhatott volna a persa birodalomba, hogy ez még sem történhetett meg, annak oka Görögország belsejében rejlett, azon viszonyokban, melyek Görögország alkotmányos életét képezték. Görögország nem volt egységes birodalom, hanem több kisebb tartományra volt felosztva, minden kis tartománynak külön érdekei, külön céljai voltak. A mit az egységes Görögország elérhetett volna, arra egy ily kis tartomány nem volt képes. A görög birodalom ezen kis tartományai közül többen folytonos ellenségeskedésben éltek egymással, s hogy minő gyűlöletességgel viseltetett Görögország két legnagyobb tartománya, Spárta és

nyugton fekdűjk. Maga pedig felkapta a karosszéken heverő hárfát, végig futtatta rajta ujjait, székét egész Ágostonig toltta és bájos hangon elkezdé Schubert kedves dallamát énekelni. Énekelt oly szépen, oly megragadóan, oly telve magasztos érzelmmel, hogy Ágoston homlokáról csakhamar eltűntek a sötét felhők és mosolyra nyílt ajaka.

— Tied szívem, tied szívem és maradjon is a tied! — ez azon kötetmények ismétlé sora és e sor négyszer következik.

Ágoston zive remegett mint a mirtuslevél, melyen a bájdu csalogány ringatózik, lelkének minden mirtus-bimbaja vágy és szerelemmé nyílt; mire Laura hangja a harmadik szakasz közepén elnémult. Gyorsan visszatámasztá a hárfát és így szólt:

— Most végy egy adag fagyalot, és megszűnt a láz, mely eddig kintott! — mire villámsebeseen hagyta el a termet.

— Oh ég! segits! segits! — sóhajtá Ágoston, kezét szívére nyomva — mert érzem, hogy nem élhetek soká!

Laura újra ott termett, kezében egy adag fagyalotlalt.

— Nos egyél csibém, vérem! — mondá kérő hangon és ajkához tartá az édes nedvvel tölt ezüst kanálkát. Most néma csend állott be, melyet Wehlen Laura urhölgy szakított meg.

— Nos mester, vegye ön kezébe a hár-

fát és fejezzük be az előadási órát? Legyen olyan kegyes és előmögasson tudományával. Az előbb én énekeltém dalocskámat, most tehát önnek kell, — komolyan mondom — önnek kell egyet a javából énekelni; mert már ugyis néhány napja nem tanultunk semmi újat, mivel — nem tudom elképzelni — ön olyan furcsa, olyan különös, hogy no!

— Igen, igen — válaszolá Ágoston — ma tanulunk. Tessék ott van Egressy legújabb darabja; igen gyönyörű és minthogy már kegyed amugy is művésznő, majd egyedül is lejátszhatja.

Ágoston kibontá a papirtekercset, — melyből apró tavaszi ibolyák hullottak ki.

— Oh be csinos kis növények — kiáltá Laura — ugyebár engem illet? Nézd, azt a nefeletset még most is milyen hiven őrzöm, melylyel vasárnap megtiszteltél — mire kebeléből elővonta arany medaillonját, kinyitotta és megmutatta az abban elrejtett virágot.

Ágoston felhasználni akarván az alkalmat, átkarolta és keblét keblére szorította.

— Pufj! az isten szerelmére mit csinál ön? — mondá félig nevetve, félig boszusan a kis kaczer. — Ne kionozzon mindig azzal a gyermekek szokkál!

Ágoston karja önkénytelenül elbocsátá őt és feje visszahanyatlott az atlasz fevankosra. (Folyt. köv.)

Athén, a ponesusi hogy Gő mat meg hogy bel a nép jget, me ugis na tartomán sik gyar a szeren tán virág azonnal elfojtsák egy czél szágnak, birodalm terjedele semmi t görögök ismerték lott Gő sikerülh műveltsé és Athé egymás hatalmá tól Gőrt várni. I kellett a a görög mivel a semmit. fel a n volt. C felsőbb feladatá birt vé volt Gő lön birod raiban a Görög birodal szokás. hatalm király a görög uralom s már de a Uána a mai tart, k mult, l hadvez nyok I fiatal bi totelesi trónját jává t tekinjt önkén bennü hatalm indult. zött h diadal kiterjé legsze annak padár egyen sebb követ

Athén, azt tudjuk a történelemből. A peloponnesusi háború egyik tanúbizonyosága annak, hogy Görögország képtelen a persa birodalmat megdönteni, mert erejét arra fordította, hogy belsejében az államegységet felforgassa, a nép jólétét aláassa és szítsa a gyűlölséget, mely az egyes államok között már ugyanis nagy mérvet öltött. — Mindegyik tartomány féltékeny szemekkel nézte a másik gyarapodását, s ha valamely tartomány a szerencse kedvezménye vagy önéreje folytán virágzásnak indult, — a többi államok azonnal sövénkeztek, hogy még csirájában elfojtsák jövőjének nagyságát. Az egyes országok célja, egy eszme felé törekvő Görögországnak, könnyű feladat lett volna egy oly birodalmat meghódítani, mely csak nagy terjedelemmel dicsekedhetett, — de jövője semmi biztos alapra nem volt fektetve. A görögök jól ismerték a persa birodalmat, ismerték azok gyöngéit; a darabokra felosztott Görögországnak nem sikerült s nem is sikerülhetett. A görög birodalom és görög műveltség leghatalmasabb képviselői, Spárta és Athén folytonos háborúskodásban éltek egymással, egyszer Spárta, másszor Athén hatalma törtetett meg; e két hatalmas államtól Görögország nagybírátságát nem lehetett várni. De a persa birodalom hatalmát meg kellett törni, mert különben Görögország és a görög műveltség lett volna koczka téve, mivel a barbár persa nép nem kimélt volna semmit. — Görögország északi részén támadt fel a nemtő, mely mindkettőt megmentődött volt. Ott támadt először egy kicsiny, de később hatalmassá fejlődött tartomány, mely feladatát tette azt, mit Görögország nem birt végrehajtani. És ez nagy szerencse volt Görögországra nézve, mert jöllehet külön birodalmat alkotott, de lakóiban, polgáraiban a görög műveltség uralkodott, mert Görögország közvetlen közelében lévén e birodalom, átszivárgott a görög szellem és szokás. — Macedonia volt hivatva a barbár hatalmát megdönteni. Fülöp a macedoniaiak királya két feladatot tűzött maga elé: a görög birodalom meghódítását és a persa uralom megdöntését. Az első sikerült is neki s már második tervének kivételéhez fogott, de a halál ezen készülődéseiben érte utol. Utána következett azon uralkodó, kit még a mai kor is a legnagyobb hadvezérnek tart, kit hősi tetteiben még senki felül nem múlt, ki egyiránt jeles, mint uralkodó, mint hadvezér és mint a műveltség és tudományok kedvelője. Nagy Sándor, Fülöp fia, a fiatal hős, a mély belátású bölcsnek, Aristotelesnek tanítványa, foglalta el Macedonia trónját, hogy birodalmát a hatalom központjává tegye. Ha Macedonia azon korszakát tekintjük, melyben N. Sándor uralkodott, önkénytelenül azon gondolat fogamzik meg bennünk, hogy történhetett az, miszerint e hatalmas birodalom tökéletesen romlásnak indult. Hisz N. Sándor a soha le nem győzött hadvezér, ki mindannyi hadjárataiból diadallal tért vissza hazájába, oly alapot és kiterjedést adott birodalmának, mely őt a legszebb reményekkel edesgette. És dacára annak, e birodalom is letűnt a világ színpadáról tanúbizonyosságul annak, hogy az egyenletesség a legnagyobb és legveszélyesebb bűn, mit bármely hazafi hazáján elkövethet. (Vége köv.)

Színház.

Csütörtökön, nov. 21-én, a városunkban időzött országos ipar-egylet bizottsági tagjainak tiszteletére adatott „A csók” Dóczi Lajosnak, a gróf Teleky pályadíjjal kitüntetett vígjátéka.

Elismerés illeti a derék igazgatót, hogy vendégeink tiszteletére, ezen nemes, eredeti művet választá, melyet fájdalom, csak közönszámú közönség hallgatott meg. Sok érdekléssel vártuk ezen gyönyörű nyelvezetű darab színrehozatalát, mely annak idejében a bécsi burg-színházban nagy tetszéssel fogadtattott, ezen érdeklődésünket fokozá még az is, hogy Maritta szerepét Kutassy Janka vállalta el, ki ez év augusztus havában ugyan e szerepben, sikeresen mutatta be magát a fővárosi közönségnek. A fővárosi sajtó, mely oly sok színésznek jövőjét alapította meg, több gondolkodásra, tehetségeinek és felfogásának nagyobb igénybevételére figyelmezteté a kisasszonyt és a mai előadás alkalmával észrevehető volt, hogy ezt annak idején jól megjegyezte magának.

A darab és Maritta szerepének legérdekesebb részét, a csók definitívját ezúttal nem egészen helyesen fogta föl, a közepeig jó hangsúlyvaly kellő színezettel mondta, de a közepeig túl, a befejező sort: „Nem csók az hidd el a mi tiltva nincs” minden átmenet nélkül, naiv gyermekhangon vetette oda, itt mindazonáltal a közönség viharos tapsokba tört ki.

Nagyobb szabású szerepben ma láttuk először a kisasszonyt, mi úgy találjuk hogy van könnyűsége vígjátéki mozgáshoz és társalgáshoz, szerepét helyesen fogja föl, átérzi és jól bánik vele, ezek kétségkívül oly előnyök, melyek szép reményre jogosítanak.

Latabárné, Blanda királynőt játszotta, a szerep illuzióját nemcsak alakjával, hanem játéka nemességével is emelte.

Latabár (Carlo) helyesen fogta fel szerepét, kár hogy nincs jó organuma, pedig ez a főkéllék társalgási darabban.

A királyt Toldy személyesíté, az első és második felvonásban némi indispositio

volt rajta észlelhető, de a harmadikban már legyőzte ezt és a régi jó Toldy volt.

Békóffy, (Adolár) ezúttal is hatás nélkül játszott, pedig e szerepben elég alkalma lett volna kiemelkedni, hogy bir-e képzettséggel. Mi nem vonjuk kétségbe, hogy nála meg van a jóakarát, ép azért figyelmeztettük őt, hogy salon darabban nincs helye a nyers egyhangú beszédnek, ügyeljen Toldy játékára, sok jót merithet belőle.

Berra Paula, (Angela) szép előmenetelt tanusít, csak bátorság és kitarítás t. kisasszony, az eredmény sohasem marad el.

A sugó valószínűleg azt hitte, hogy operette megy, mert ugyancsak hallatá hangját, mely ha legjobb is, sérti a fület.

Vegyes.

Irodalom és művészet.

* Csudavilág. Tündéregék a gyermek-paradicsomból. Gyűjtötte: Kardos Pál. Ára kötve 1 frt. 80 kr. — Ily czimvel új ifjúsági-iratot vittünk Tetty Nándor és társa kiadoktól 8—12 éves gyermekek számára. E könyv méltán érdemli meg, hogy a legmelegebben ajánljuk a szülőknél és mindazoknak, kik a közeledő karácsonkon alkalmas ifjúsági ajándékot keresnek, mert bizvást kimondhatjuk, hogy e művecske a legzebb ifjúsági-irat irodalmunkban. A könyv 40 gyermekesét tartalmaz s a kiadók mindent megteettek, hogy oly könyvet nyújtsanak, mely bátran kiállja a versenyt bármily német, vagy franciaországi gyermekkönyvvel. A nálunk szokásos 5—6 rosz szíves kép helyett a mesegyűjteményt 75 csinos, sőt több helyt művészi fametszvény díszíti, melyek mindannyian sokkal inkább hivatják ifjúságunkban a jó ízlést fejleszteni, mint egy-egy tarka-barka nem mindig helyeseu színezett kép, különben, hogy az ebbeli kívánalmak is kielégítsenek a könyvben négy csinos kivitelű színes kép is talált felvételt. Ennyit a díszes kötésű munka külalakjáról, a mi pedig beltartalmát illeti, el kell ismerni, hogy a felvett regék kiválasztásában szerző elég ügyesen járt el. A kedvelt s ismeretes Hamupipőke stb. meséje mellett szerző sok német és francia, nálunk új mesét dolgozott fel. Perrault, Andersen, Grimm, Bechstein, Leander stb. egy-egy világszerte ismeretes regéje mellett ott találjuk Jókainak s Erdélyinek egyes meséjét s így szerző hazai meséinkről sem feledkezett meg. Kívánjuk, hogy e könyv, mely mint a kiadók előszavukban mondják, kísérlet akar lenni egy új irány megalapítására, meleg pártfogásban részesüljön közönségünk részéről, mert csupán az ily könyvek képesek kiszorítani a német ifjúsági irodalmat hazánkból.

Hireink.

— A városi bizottság közgyűlését a zárszámadás és költségvetés tárgyában kedden és szerdán délig folytatta. A költségvetésben az összes évi szükséglet 234,344 fr. 28 krtban lett megállapítva, melyhez még megszavazták a kártékony rovarok s férgek pusztítására 500 frtot; a tisztai ügyészi joggyakornok részére 182 frt. 50 krt, így a rendes szükséglet 235,026 frt. 70 krt. tesz ki. — A rendkívüli szükséglet 3827 frt. 24 krtban állapított meg. — Az összes bevétel 180,331 fr. 9 krtban lett felvéve, a hiány e szerint 58,565 fr. 90 kr., melynek fedezésére minden adóforint után 36 kr. házi pótdó adóvettetett ki.

— Bankett. Egy vig estét csaptunk e hó 21-kén a „magyar király” szállodában budapesti kedves vendégeink mulattatására s tiszteletére. Ott láttuk iparosaink nagy részét, derült arcuzal, melyről azt lehet leolvasni, hogy az ipar üli ma díszünnepét.

A „Csók” unalmas előadása után mintegy 120 egyén gyűlt össze a nagy teremben s vig pohárkocantások közt mulatott kivilágos viradigt, hogy megmutassa a budapesti vendégnek a székesfejérvári vendégszeretetet. Ráth Károly s Mudrony Soma lelkes beszédekben buzdították iparosainkat s biztatták, hogy az iparnak jövője lesz hazánkban is, csak a kitarítás s haladás ne maradjon el. Majd megeredtek az áldomások forrásai s szébbnél szebb felköszöntések váltották egymást, s nem is hiányzott más, mint hogy a kiállítás főtamászatát a pénztárnokot kifeleedtük a felköszöntöttek sorából, s hogy a hibát jóvágegyük, itt kívánjuk neki, hogy az Isten soká ertesse, mindig tele pénztárral. Dicsérettel kell emlékeznünk jeles festőnk Mészöly Géza urról, mert az az ő buzgalmának s fáradságának köszönhető, hogy a rögtönzött ünnepély oly pompásan sikerült; azonban nem lehet elhallgatnunk azt, hogy a szép koszoruból sokan hiányoztak, a kiknek pedig bizony ott lett volna helyük. Hajnalban érzékenyen bucsuztunk el kedves vendégeinktől, a kik bizonyára kedves emléket vittek magukkal s azt a tapasztalást szereztek, hogy Fehérvárbán van élet, van barátság. Adjon Isten több ily összejövetelt s a válaszfalak lassanként le fognak omlani.

— A székesfejérvári Vörösmarty-kör a nagy költő Vörösmarty Mihály születésnapjára évfordulóját megünneplendő (vasárnap) f. decz. 1-jén esti 6 órakor saját teremben nyilvános felolvasási estélyt rendez, melyre

a kör t. tagjait, valamint a közművelődés minden barátját tisztelettel meghívja az igazgatóság. A felolvasás sorrendje: 1. A költészet befolyása nemzeti életünkre és Vörösmarty Mihály méltatása. Előadja: Bóné Géza igazgató. 2. A nőülés, a régi és új törvényekben. Előadja dr. Neumann Armin körtag. 3. Vörösmarty M. „Vérnász” című szomorujátékának széptani ismertetése és a tragikai személyek jellemzése. Előadja Mészáros Amand főgymn. tanár. A felolvasás végeztével társasvacsora tervezetik, melyre hölgyek is szívesen látott vendégeik tekintetnek; a résztvenni szándékozókat szíveskedjenek neveiket a kör pénztárnokánál Szekerák V. urnál, vagy a kör helyiségében létező aláírási-ívre előlegesen bejegyezni.

— A hétfő, kedd és szerdai városi közgyűlésen fontosabb határozatok hoztak, elhatározatot ugyan, hogy a tisztai ügyész mellé joggyakornoki állás szerveztetik; hogy a homokbánya rendezetik; a felsővárosi ló-uszató helyreállítatik; a palotai-utca a ponty vendéglőtől kezdve 200 méternyi hosszúságban koczkakövekkel kirakatik; a külvárosi gyalogjárda építésére 1600 fr. erejéig költség megszavaztatott, végre elhatározott, hogy a viziváros armentesítése tárgyában a kellő intézkedések megtéteszenek. Ezek városunkra nézve igen fontos határozatok különösen a közlekedést tekintve, melyek pontos és szigorú keresztülvitelét óhajtjuk.

— A csütörtök délutáni értekezletről lapunk más rovata részletesen szól. Az értekezleten az országos iparegylet két jeles tagja Ráth Károly és Mudrony Soma is megjelentek, mindkettő igen szép és lelkes beszédet mondott iparunk érdekében. Szavai iparosaink közt élénk visszhangra találtak. Beszédeik rövid vázlatát jegyzeteink nyomán más rovatunkban közöljük.

— Nemes tett. Venosz Imre püspök ur ö mltga, folyó évi november 3-án tartott szent Istvánról czimzett temetkezési társulat választmányi gyűlésen kijelenté, hogy a tőlünk eltávozott dr. Dulánszky Nándor volt megyei püspök ur ö mltga mint társulati tag megszűnik lenni és a társulat czéljainak előmozdítására 50 frtot ajándékozott s az összeget id. Námesy Ferencz elnök urnak átadta. Az igazgató választmány ö mltgának kegyes adományát halás köszönettel fogadá, nemes tettét jegyzőkönyvileg megörökíteni, valamint ezen összeget mindenkor a takarékpénztárban dr. Dulánszky Nándor név alatt kezelni határozta. Raimss Mátyas, jegyző.

— Jótékonyaság. A székesfejérvári nagyszűcs és fűtésztelező káptalan ez évben a kegyalapítványok kamataiból a szegények közt 1119 frtot osztott szét és ez által sok szegény nyomorát enyhíté. Isten áldja a jótékonyaságáról ismert káptalan.

— Becses pénzgyűjteményt kapott a muzeum gr. Zichy Edmündtől. Kilencvenegy keleti daraból áll a báró Prokesven-Osten híres kollekcziójából. Van benne 56 arany, régi szultánok pénzei, 18 ezüst és 17 réz darab. Karabacsek tanár, ki a keleti pénzekre nézve tekintély, pontosan meghatározott minden darabot.

— A pesti vendégeink csütörtök déli vonattal érkeztek meg városunkba. A vasuti indóháznál a kiállítási végrehajtó bizottság tagjai által fogadtattak; azután a helyiségeket szemlélték meg. Délután 3 órakor a városháznál tartott ülésen; este a színházban, színház után a banketten jelentek meg. Mindentűt szépen lettek fogadva.

— Realiskolánk ügye komoly eszmecserékre ad alkalmat. Részünkéről óhajtjuk, hogy az továbbra is fenntartassék, mert megszűntetése esetén mind anyagilag, mind a szellemi téren városunk közönsége sokat fog veszteni.

— A székesfejérvári Vörösmarty-kör választmánya, engedve a kör tagjai körében nyilvánult kívánatnak, a társasélet vidámitására, táncszertélyek rendezését határozta el. Az első ily táncszertély f. hó 28-án esti 9 órakor a kör saját termeiben fog megtartani, melyre a kör t. tagjai családjaikkal és általuk bevezetendő vendégeikkel együtt ezennel tisztelettel meghívattak. Az estélyen megjelenni szándékozó hölgyek udvariassan kéretnek, hogy az estély házias jellegének megővése érdekében, egyszerű öltönyben méltóztassanak megjelenni. Belépti-díj: Egyes személyre 1 frt., családjegy 2 frt., előre vált-hatók a kör pénztárnokánál Szekerák V. urnál és este a pénztárnál. A Vörösmarty-kör igazgatósága.

— Az országos magyar iparegylet igazgatósága a jövő évi országos kiállítás tárgyában a következő felhívást intézte a fővárosi közönséghez: „Közudomásu, hogy Székesfejérvárról jövő 1879-ik évben országos kiállítás fog tartatni. Az alólírott iparegylet fel lévén hívja e kiállítás támogatására, kiállítási szakosztályának elhatározása alapján szívesen késznek nyilatkozott a maga részéről mindent elkövetni, hogy egyfelől e kiállítás oly módon jöjjön létre, miszerint az elérni óhajtott célnak lehetőleg megfelelhessen, s hogy másfelől a fővárosi iparosokra és más kiállítási szándékozókra nézve a részvétel lehetőleg megkönnyítse. Az egyesület főleg két szempontból tartja kívánatosnak, hogy a kiállítás minél teljesebb sikert arasson, s hogy e sikerben első

sorban a fővárosi iparosok is részesek legyenek. Először azért, mivel ezen országos kiállítás hivatva van feltüntetni a hazai ipar állását és haladását. Másodsorban még inkább azért, mivel az ily kiállítás a legjobb alkalmat nyújtja a versenyképes iparos termelvényeknek bemutatására s ez által arra, hogy azok a hazában, a külföldi iparizál versenyével szemben, a piacot mindinkább meghódítsák. Ezen czélok, különösen az utóbbi, kétszeres fontossággal bírnak a főváros iparosaira nézve, kik leginkább hivat-vák a hazai ipart előbbre vinni és a külföldi versenyrel az ország minden vidékén küzdelemre szállni, — és a külföldi árukat saját készítményeikkel kiszorítani. Midőn ezért a főváros iparosainak és egyéb termelőinek figyelmét a székesfejérvári országos kiállításra felhívjuk, van szerencsénk a kiállításra vonatkozólag a következő pontokat kiemelni stb.” Ezen pontokat lapunkban már közöltük, ezúttal csak figyelmeztetni akar-tuk közönségünket, hogy az országos iparegylet, mily buzgalommal működik érdekünkben.

— Kérélem Károlyi Lajos szinigazgató urhoz! Latabárné B. A. asszonynak, a közönség kedvezésének keddi jutalomjátékára az érdeklődés nagy mérvben mutatkozván, azon kérelemmel fordulunk urasághoz, hogy ezúttal is, miként a consortium alatt szokásban volt, az orchestert és az oldalokat ülőhelyekké átalakíttatni szíveskedjék, Egyszersmind ajánljuk, hogy ezen előadásra szóló jegyek már vasárnap s hetfőn adas-anak ki, mert az előjegyzések, mint tapasztalatból tudjuk, visszaélésre nyujtanak alkalmat. Többen.

— Jegyzői vizsga. A megyei hatóság-nál f. évi nov. 21- és 28-ik napján jegyzői szigorlat fog tartatni a főispáni kisteremben. A szóbeli vizsga 28-án leend, mely is nyilvános. — A vizsgára eddig hárman jelentkeztek.

— A megyei árvapénzek kezelésére vonatkozó statutum a csütörtökön tartott értekezleten lett megvitatta s az alkalmattal a szabályrendelet meg is állapított, mely egy közelebb tartandó megyei közgyűlés elé fog terjesztetni.

— A fejérmegyei és Székesfejérvár városi régiségár javára Kuliffay Adolf ur egy régi agyagtárgyat, Polgárdi Károly pedig egy régi térképet adományozott, miert is fogadják az egylet köszönetét.

— Latabárné B. A. asszonynak, szintársulatunk e kitűnő jutalmát jutalomjátéka f. hó 26-ára van kitiizve. — Szinre kerül „Dolores” című hirneves színmű, mely Németország legelső színpadainak repertoirdarabját képezi. — Olvasóink pártfogásába ajánljuk a derék művésznőt, kit ez alkalommal városunk ifjai közül többen meglepetésben fognak részesíteni.

— Színházi műsorozat. Szombat, nov. 23-án: „Fatinitca.” Vasárnap, nov. 24-én: „Malom alatt,” itt először. Hétfőn, nov. 25-én: „Sátán leánya.” Kedden, nov. 26-án: „Dolores.” Latabárné jutalomjátéka, itt először. Béret szünet. Szerdán, nov. 27-én: „Könnyelmű leány.” Csütörtök, nov. 28-án: „Vid, vagy a tüzimádó magyarok.” Péntek, nov. 29-én szünet. Szombaton, nov. 30-án: „47-ik czikk,” itt először. Vasárnap, decz. 1-jén: „Toloncz.”

— Az új piacrendezési szabályzat rövid idő mulva végrehajthatni fog, melyre nagy szükség is van. Fiatal s tevékeny városi kapitányunk reméljük egész erélyvel fogja e fontos ügyet elővenni s a piac rendezését befejezni.

— Figyelmeztetnek a Vörösmarty-kör tagjai, hogy a nov. 28-ik napján tartandó füzérkére meghívók csak ö hozzájuk küldettek, a füzérkére azonban nem tagok is tagok kíséretében megjelenhetnek, sőt megjelenésre kéretnek.

— A pákozdi jegyzői állásra több pályázó is van, s itt ugylátszik élénk küzdelem leend. A választásra határnap még nincs kitiizve.

— Fekete Zoltán ur, egy a század elején készült „Magyarország térképét” és „Székesfejérvár városa területi rajzképét” a helybeli régészeti-egyletnek adományozta. Ugyancsak adományozó ur, a jövő régészeti-kiállításra több történelmi beccsel bíró tárgyaknak, melyek birtokában vannak, kiállításra helyezte kilátásba; ezek között Mátyas királynak, régi korbeli arczképét. — Örömmel fogadjuk az ajánlatot.

— A városi főjegyzői állomás a decz. 2-án tartandó közgyűlésen fog betölteni. A választás ugylátszik nagyon csendes lesz, s aligha lép fel más, mint Temsits Gyula aljegyző, jelenleg helyettes főjegyző.

— Hayranek Jozsef polgármester igen életre való indírványt tett a csütörtöki értekezleten; azt ajánlá ugyanis, hogy városunkban egy iparoskör alakíttassék. Rég óhajtottuk mi ezt s éreztük nagyon hiányát, most tehát annak alakítását teljes törekvéssel pártoljuk. Vajha iparosaink is tömörülének az eszme kivételére, melynek valóistása folytán igen sok előny háramlanék iparunkra.

— Tolvajlás. Falusi István Pollák Armin helybeli cipésznel alkalmazásban volt segéd másik két társától többemű ruhát eltolvajolt, mely tettén éretvén, büntetés végett a rendőrség által a járásbírószághoz átkísértetett.

— Meghívás. A székesfehérvári palotakülvárosi olvasókör könyvtára javára 1878. nov. 24-ikén a kör helyiségében táncocszal egybekötött Katalin-bált rendezend, melyre a nagyrészt közönség tisztelettel meghívatik. A tiszta jövedelem az olvasókör és könyvtára javára fordítatik. — Belépti díj 50 kr., családtagok után egyenkint 20 kr. Felülvezetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté 7 órakor. — A rendezőség.

— Beküldetett. Színházunkban azon viszasság kezd lábra kapni, hogy a páholyokba sokszor 5-6 egyén is jelenik meg, s annyira összeszűfolva vannak, hogy szinte kellemetlen lehet a benlevőkre. Azonban, miután ezáltal a színházi bevétel is kisebbül, mert egy páholy 4 személyre van berendezve — nem pedig 6 vagy 8-ra — kötelességünk felszólalni e viszasság ellen, azért is, hogy ne rövidítsék meg ezzel is az igazgató bevételét. Ajánljuk ezt az illetők figyelmébe, mert kénytelenek leszünk jövőre részletesebben szólni e tárgyról.

— A honvédelmi miniszter az utolsó kimutatásában köszönetet mond mindazoknak, kik a közös hadsereg sebesültjei számára oly szép eredménnyel gyűjtötték a tépést és sebkötőket. Figyelmébe ajánlja a nemes szívű adakozóknak azonban, hogy immár tépés és sebkötőre szükség nincs, míg ellenben ruha- és pénzügyjelmények ezentúl is szívesen fogadtatnak.

— Öngyilkosság. Egy a kaszárnya-utcazi György házban egy katonatisztnél levő ráczalmási születésű szolgáló ugynevezett einschlagot felolvastatva megitta; melynek következtében roszul lett, azonnal kórházba vitetett, hol rövid idő alatt meghalt. Hogy mi vitte e tetre, még bizonytalan.

— A hazaérkező katonákat mindenütt ünnepélyesen, örömrivalgva fogadják. A 76. gyalogezred tartalékosai e hó 11-én érkeztek Sopronba. Megérkezéskor roppant éljenzésben tört ki a közönség, mely, dacára a rosz időnek, óriási volt. Fáklyafény mellett vezették őket a fölállított diadalkapun át a tornacsarnokba, hol gazdag lakomával vendégeltették meg. Itt Windischgrätz József herczeg — tábornok tartott hozzájuk magyar üdvözlő beszédet, melyet lelkesen eljenezett meg a katonaság. — A 39-dik gyalogezred tartalékosait hasonló szívélyességgel fogadta Debreczen. Kissé tapintatlan volt a rosz néven vették, hogy a vonatból kilépő katonaságot a császári himnussal üdvözölték, de aztán annál vigabban voltak a „virslí“-lakománál. A tiszteletükre rendezett dísz-előadásra azonban, — a hosszas, fárasztó törődés miatt, csak kevesen jelentek meg. — Pécssett az 52-ik gyalogezred legénységét fogadták nagy örömmel, diadalkapuvál, fényesen. A katonasághoz a főispán tartott üdvözlő beszédet s az egész legénység megvendégeltetett. Az utcáknak, melyeken az ezred keresztül vonult, kivilágították s az egész ünnepély a viszontlátás igaz, lelkes örömet tükrözött vissza.

— A pozsonyi egyetemnek csillagvizsgálója is van már. A mint írják ugyanis, a derék Konkolyi Thege Miklós tudor, komárommegyei földbirtokos, nemes lelke sugallatát követve, ó-gyalai nagyszerű csillag-dáját, mely a potsdami után az európai szárazföldön a legjobban s legdúsabban van fölserelve, a pozsonyi egyetemnek ajándékozta s az ajándékozásról szóló okiratot Trefort miniszterhez már el is küldötte.

— Feleség Boszniából. Egy temesvári illetőségi kováslegény, ki szintén Boszniába mozgósítottatott, miután meghallotta, hogy itthon hagyott felesége meghalt, egy nőt hozott onnan haza, kivel legközelebb meg is esküdtött s most áldja az okkupációt.

— Elfogyott a bankó. A pénzügyminiszterium utasította összes alárendelt pénztárait, hogy pénzfelvételeknél és kifizetéseknél a mennyire csak lehetséges, ne használjanak se egy, se öt forintos államjegyet, mert ezek készlete a közös központi pénztárnál nagyon megfogyott.

— Bécs, nov. 17. A Molinár-vezred megérkezése alkalmából a matzeleindorfi indóházban Eibesfeld helytartó, Marocic főhadparancsnok, Neivald polgármester, a községi tanácsosok, csaknem minden tiszt és számos vendég jelent meg. Háromnegyed 1-kor robogott be az indóházba a katonákat szállító vonat, melyet a nagyszámu közönség szűnni nem akaró éljenzéssel üdvözölt. Midőn a katonák kiszálltak, Neivald polgármester egy rövid beszédet intézett Pittel ezredeshez, melyben szívélyes istenhözadót mondott a megérkezőknek. Háromnegyed 2-kor Albrecht, Károly Lajos, Vilmos és Rainer főherczegek is megérkeztek s hasonlóképen üdvözlék az ezredest, mire az egész ezred eldefilrozott a főherczegek előtt s bevonult a városba. Az utcáknak és utak, melyeken az ezred végighaladt, zászlókkal, koszorúkkal, virágokkal és szőnyegekkel voltak feldiszitve s mindenütt óriási néptömeg üdvözölte a dicsőséggel hazatért harcosokat s virágokat szórt utjukba. Az ezred, minthogy az óriási néptömeg csaknem lehetetlenné tette a rendes menést, csak 4 óra után érkezett meg az Alsern kaszárnyába.

— Öngyilkosságok. Muszka község (Aradmegye) köztisztviselőben álló polgára

Institoris Zsigmond hagyományban szenvedvén, oly önkívületes állapotba jutott, hogy először egy késsel ejtett tömördek szurást magán, aztán egy bádóg lemezt élével illesztett fejére s egy baltával igyekezett azt bevérni, végre pedig egy pisztolyt irányított mellének s ezzel véget is vetett életének. A boldogtalant neje s négy árván maradt gyermeke siratja. — Besztercei Deichent Karolina özvegyasszony évek előtt jó anyagi helyzetben levén, egy szegény leányt vett örökbe. Folyó hó 4-én férjhez adta fogadott leányát, nagy ünnepély volt a háznál, vigan volt az egész társaság az örömannyával egyetemben. A fiatal pár elment a menyegző utáni napon a völgyébe, illetőleg férj lak-helyére, hová a nevelőanya is elindulandó volt pár nap múlva. E hó 6-án azonban a nevelőanya a pinczében felakasztotta magát. Különös, hogy az épület körül dolgozó közművesek rábukkantak ugyan mielőtt meglet volna halva, de nem merték levágni, hanem addig tanakodtak, míg a szegény asszony kimult. — A nőt ez elhatározásra mostani zilált anyagi helyzete bírta s ennek végrehajtását nevelt leányának férjhezmenetelétől tette eddig függővé.

— A Boszniában maradt tartalékos egyéves önkénytesek hazabocsátása iránti intézkedése akarja az egyetemi ifjuság küldöttségileg felkérni a honvédelmi minisztert. Folytonosan jönnek ugyanis a levelek még mind Boszniában levő társaiktól, melyekben keservesen panaszkodnak, hogy dacára a már kiadott hadügyminiszteri rendeletek, mely a tartalékos egyéves önkénytesek hazabocsátását elrendelte — igen sokan közülök ott tartanak, mi által meg vannak akadályozva, hogy a magy. közoktatásügyi miniszter által kitűzött határideig az egyetemre beiratkozassanak s így egy felévet elveszítene. Az egyetem rectorát felkérték, ez ügyben lépéseket tenni; ha azonban ennek nem lenne sikere — mint említők — a honvédelmi miniszterhez fordulnak.

— Hóvihar Boszniában. Mokróban e hó 10. és 11-én a Romania-Planinán, Szerajevo irányában tetemes hóvihar dühöngött s a Gorzadából jövő katonaságot s az utasokat egészen elborította. A szeptemb. 15-ike óta csaknem szakadatlan esőzés pár nap óta megszűnt, ellenben erős hideg állott be, s a Trebevits és Hum hegycsúcsait hó borítja.

— Umberto olasz király ellen novemb. 16-kán d. u. 2¼ órakor, midőn körútjában Nápolyba bevonulván, a hatóságok, számos egyetek és óriási néptömeg által frenetikus lelkesedéssel fogadtatott — Passamente János, 29 éves szakács merényletet követett el, mely alkalommal Cairolit is, ki a király védelmére kelt, bal czombján törzurást kapott. A Via Carbonarón néhány egyén kényényt nyújtott át a királynak, e közben Passamente előrohant és egy törrel kezében a királyra veté magát, kit sikerült megebeszítene, Cairolit a gyilkost rögtön megragadta és hajánál fogva átadta egy vértés-kapitány-nak. Cairolit a merénylő e tusában sebesítte meg. A király a legnagyobb hidegvérűséget tanusította s midőn a gyilkos öt megtámadta, kardot rántott s a támadó feje felé vágott. Ezek oly hirtelen mentek végbe, hogy a hátrább állók észre sem vették a dolgot. A királyné és a nápolyi herczeg a királyljal egy kocsiiban ültek és nagy bátorságot tanusítottak. A királyi pár ezután zajos ovációknak részesült. A királyi palota előtt 60,000-nyi néptömeg gyűlt össze; midőn a király és királyné megjelentek az erkélyen, a nép lelkesen üdvözölte őket. A király elleni merénylet híre Rómában kinos hatást gyakorolt és nagy tüntetést keltett; fáklyásmenest is tartott. Haymerle, az osztrák-magyar nagykövet kilépven a fényesen kivilágított követségi palota erkélyére, kendőt lobogtatva, háromszoros eljött kiáltott az olasz királyra, mi a nép által leirhatlan lelkesedéssel fogadtatott. A nép ezután a Capitolum elő hülázmzott, melynek erkélyéről Róma polgármestere tartott beszédet, mondván: „a legdicsőbb sebek azok, melyeket Cairolit kapott, midőn királyi életét megmenté.“ A merénylőről szóló sürgönyt a színházakban is felolvasták, mire a zenekar a király-hymnust hangoztatva, a darab előadása abban hagyott. A merénylő Potenza tartományból való és kijelenté, hogy nem tagja valamely politikai társulatnak, de nem akarja a királyt, mert az ennek kegyéből a hatalommal fölruházottak vele, mint szegény emberrel, mindenkor roszul bántak.

— Az igazságügyminiszterium kapusát czifra liberijában a minap két tót asszony a miniszternek nézte, letérdeltek előtte, hányták magukra a keresztet és zokogva adták elő panaszuikat. Alig tudta őket felvilágosítani, hogy ő exciája az emeleten van s nem visel liberit.

— Mámorában öngyilkos. Flossmann József, VIII. ker. kistemplom-utca 11. sz. alatt lakó kosárkötő iszákos ember volt, a nejevel, gyermekeivel durván bánt. E miatt valahányszor józan fejjel jött haza, sok szemrehányást, jogos panaszt kellett hallgatnia. Természetén uralkodni a feltett jó szándék dacára nem tudott s egészen elkéseredett. Vasárnap 4 órakor kis bátortót ivott s aztán mámorában 6 csövű revolverrel szíven lötte magát.

Felelős szerkesztő: Boross Mihály.

Gabona-ár november 20-án.

100 kilogramm	ft	kr	ft	kr	ft	kr
Tiszta buza	8	—	7	50	7	—
Kétszeres	6	40	6	20	6	10
Rozs	5	80	5	60	5	40
Arpa	5	20	4	80	4	60
Zab	5	40	5	20	5	—
Kukoricza	5	10	5	—	4	90

250,000 állami mark, jutalmat ismét nov. 13-án bevégzett főhuzásoknál, hivatalos liszta szerint szerencsés vállalatunk nyerte el, mely összeg az érdekelt feleknek osztr. magy. bír. rögtön ki lett fizetve.

Nyujtsd a szerencsének kezéd! 375,000 állami mark vagy 218,000 o. é. frt. főnyereményt

nyujt a legújabb nagy pénz kisorsolás, mely a magas kormány által engedélyezve és biztosítva van. Az új terv előnyös beosztása akként van, hogy kevés hónap alatt 7 kisorsolásban 42600 nyereménynek bizonyosan ki kell jönni, s e között a 375,000 mark, vagy 218,750 forintos nyeremény is; továbbá:

Nyeremény	Mark	250,000,
1	"	125,000,
1	"	80,000,
1	"	60,000,
1	"	50,000,
1	"	40,000,
1	"	36,000,
3	"	30,000,
1	"	25,000,
6	"	20,000,
6	"	15,000,
1	"	12,000,
24	"	10,000,
2	"	8,000,
31	"	5,000,
61	"	4,000,
304	"	2,000,
502	"	1,000,
621	"	500,
675	"	250,
22850	"	138,
stb.	stb.	stb.

A huzás hivatalos napjai decz. 11- és 12-ikére

már rendszeres megállapítva lettek. Ezen nyéremény-huzáshoz sorsjegyek kaphatók és pedig:

1 egész ered. sorsjegy csak	6	M. 3 1/2 frt.
1 fél "	3	M. 2 3/4 frt.
1 negyed "	1 1/2	M. 90 kr.

Minden hozzánk böküldött megbízások postaküldéssel, utalványozással, vagy átvétellel a legnagyobb pontossággal lesznek elintézve és minden megrendelt állampécsettél ellátott eredeti sorsjegyet tölem kapja meg. A megrendelésekhez ugyanis egy hivatalos játéktérrel szolgálunk ép ugyan minden huzás után a huzási-lajstromot kéretlenül bérmentve megküldjük.

A nyeremények kifizetése azonnal az állam felelőssége mellett akár postailag, vagy számos összeköttetések miatt általunk Osztrák Magyarország bármely nagyobb piactán is eszközölhetők.

Válalatunkat mindig szerencse kísérte, — számtalanszor lönek különféle főnyeremények az általunk eladottakból kiluzva. Egy ilyen a legszolidabb alapon nyugvó vállalatot az ember mindig a tömeges pártfogás reményében nyit meg, kerjük tehát, hogy a megbízásoknak mindenképeleget tehessünk, azokat mindenesetre mielőbb beküldeni sziveskedjenek.

Kaufmann és Simon, bank- és váltó-üzlete HAMBURGban.

Vesz és elad mindenféle államkötvényeket, vasuti részvényeket, kölcsönjegyeket stb. U. i. Üzletünk iránti szives bizalmukat megköszönve, azt a jövőben is iparkodni fogunk megelégedésre kiérdemelni. Fentebbi.

NEHEZKÖRT (Fallsucht) és minden más idegbajtt levélelileg orvosol: **D. KILLISCH** Specialista Drezdában (Neustadt). Eddig több mint 11000 beteget gyógyított.

ELAJÁNDÉKOZZUK az alant jegyzett mindenkinek hasznos háziesszerek, kávés- és evőkanalak s evőeszközöket stb. Megbizattunk a britannia-ezüst-gyár csőd-tömeg-gondnoka által: **ajándékoz-nánk el** a nálunk raktározott britannia-ezüst tárgyakat, ha annak készitési ára egy negyedét s a szállitási összeget a megajándékozott megtéríti. Ha tehát az alant kitett áratok, melyek csak a szállitási-díjat Angolországból Bécsig s a készitési ár egy negyedrészt képezik — az illető előre beküldi; következő áratok kapja meg **INGYEN** 6 db britannia-ezüst étkanál, ugy hozzá 6 kávéskanál, melyek előbbi ára 6 frt. most **1.95** 6 " britannia-ezüst asztali kés angol pengével, továbbá 6 olyan villa, előbb 9 frt. most **3.25** 1 " kavémerő nehézmű előbb 3 frt., most csak **— .85** 1 " levesmerő legnehezebb minőségű, előbb 4 frt. most **1.25** Továbbá: Elegans gyertyatartók, párja 1.—, 2.—, 2.50, 3.—; tálcák 50, 75, 80, 1.—; kávés- és theakanalak 2.—, 2.50, 3.—, 4.—; czukorscipetők 35, 50, 1.—; ezukordoboz 2.—, 2.50, 4.—, 5.50, 7.—; czukorszóró 25, 40, 75, 90, 1.—; eczet- és olajtartók 2.50, 2.80, 3.50, 4.75, 5.—; vajbödönyök 75, 95, 1.70, 2.80, 3.25, 4 frt. és még több számos tárgyak. Különösen figyelemreméltók: 6 db asztali kés, finom ezüst, angol pengével; 6 drb villa, ugyanoly finomságú; 6 drb finom evőkanál; 6 db finom kávéskanál; összesen e 24 darabot, mely előbb 15 frtba került most **4.60** krért adjuk. Mind e finom britannia-ezüst tárgyakért **15 évig jótállunk.** Mindenki igyekezzék tehát megrendeléseit mindelelőbb eszözölni, mert a rémitő olcsó áru tárgyak hamar elfogyhatnak. Megrendeléseket az osztrák-magyarországi egyedüli főraktáiba tessék intézni, melynek czíme: **General-Depot der Britannia-Silber-Fabriken BLAU & KANN,** Wien, I., Elisabethstrasse 6.

!!Gyermekek örüljetekek!! Ki gyermekeinek karácsonra nagy örömet akar szerezni, vegye meg általánosán kedvelt **karácsoni bazárunkat!** a hallatlan olcsósággal, mely összegért csócságu áron: **csak 4.65 kr.** a következők: **87 darab** legújabb francia játékszert mindenkorú fiúk és leányok számára kaphatja és pedig 1 párisi variété-színház, nagyon mulatságos és szípen diszitve. 1 varázs-ladacska, belsejében elfogott basával, ki megszökni akar. 1 Mikulás, különösen hatásos karácsoni alak, egyuttal czukorkatartó is. 25 brillans karácsonfa-diszítés, egészen újszerűek. 1 zongora, szép és elegans, vagy 1 ujonnan feltalált Metalophon, melyen egészen fiatal gyermekek is a legszebb darabokat játszhatják. 1 chinai, gépezettel, mindig szorgalmatoskodva és nevetést előidézve. 25 brillans gyertyatartó, a karácsonfára. 1 japáni kioszk, müadarab, belsejében mozgó és éneklő colibrival. 1 bohóc, müvész ki vitelben, a legszebb mutatványokkal. 1 erdei rém, mely parancsszóra a nyelvet iltöttegi. 25 tarka kivilágítási gyertyacska. 1 bábu a kocsiiban, elegansan öltözve, mely kocsikázás közben mozog, rángatózik és kiabál. 1 ó-romai kocsi, szerszámmal együtt. 2 doboz kitűnő tartalommal, mindenkorú fiúk és leányok számára. — **87 darab.** Valamennyi itten felsorolt 87 darab eredeti francia játéktárgy ára együttvére csupán **4 frt. 65 kr.** **CZIM: Premier Depot de Vienne,** Bécs, Heinrichshof, 8-9. raktár. Vidéki megrendelések utánvét mellett pontosan eszközöltetnek.

Székesfehérvári légszeszvilágítási-társulat. Ajánljuk a n. é. közönség figyelmébe kitűnő minőségű **ostrai kőszén-coaksunkat,** mely mint fütési anyag körülbelül kétszer annyi mennyiségű kőszénnek felel meg. **Árak:** 500 kilogrammon felül 50 klg. = 1 vámmászsa 50 kr. 500 kilogrammon alól 50 klg. = 1 vámmászsa 60 kr.